

Regeringskansliet Klimat- och
näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över Naturvårdsverkets skrivelser "Nytt system för företagens miljörapportering"

Er beteckning: KN2025/01978

Länsstyrelsen Västernorrlands yttrande

Länsstyrelsen Västernorrland har fått möjlighet att yttra sig över Naturvårdsverkets skrivelse "Nytt system för företagens miljörapportering" med kompletterande redovisning.

Övergripande synpunkter

Nu när det är beslutat att Naturvårdsverket får ansvaret för FMR blir det extra viktigt att föreskriften för miljörapportering i FMR ges den utformning så att vi som tillsynsmyndigheter har möjlighet att begära in redovisningar av miljöinformation som länsstyrelserna behöver vid uppföljning och utvärdering inom tillsyn, prövning, miljömålsuppföljning, vattenförvaltning med mera.

Länsstyrelsen anser att det redan nu för etapp 1 ska framgå i författningsförslagen att föreskriften ska tas fram och revideras i samråd med tillsynsmyndigheterna. Länsstyrelsen anser även att FMR ska möjliggöra hantering av sådana tillkommande redovisningar som tillsynsmyndigheterna begär in av verksamhetsutövare med krav på redovisning via FMR.

Syftet med FMR är att skapa en väg in för företagen. Att det ska bli enklare och effektivare för företagen att rapportera och lämna in uppgifter.

Nedan följer utvecklade synpunkter kopplat till olika avsnitt i skrivelsen och kompletteringen från Naturvårdsverket. Skrivelsen **Nytt system för företagens miljörapportering** nämns nedan som

skrivelsen och **Komplettering av redovisningen Nytt system för företagens miljörapportering** nämns som *kompletteringen*.

Synpunkter

5. Naturvårdsverkets och länsstyrelsernas förslag och bedömningar (skrivelsen)

5.1 Ansvarsfördelning för utveckling drift och förvaltning av systemet

Länsstyrelserna har varit en del av framtagandet av skrivelsen och från den utgångspunkten sett fördelar med att länsstyrelserna skulle utses till förvaltningsmyndighet för FMR. Fördelarna framgår av skrivelsen i avsnitt 5.1.

Nu när Naturvårdsverket fått ansvaret för tjänsten menar Länsstyrelsen att det är viktigt att länsstyrelserna och andra berörda myndigheter aktivt får delta i det fortsatta arbetet med att utveckla FMR. Framför allt efter etapp 1.

4.8 Författningsändringar som kan behövas för ytterligare användning av informationssystemet (kompletteringen)

Här beskriver Naturvårdsverket eventuellt behov av kommande författningsändringar för att på sikt kunna använda FMR på ett bredare användningsområde än informationen i miljörapporten. Det kan till exempel handla om rapportering av operatörers utrustning som innehåller F-gaser och vattenverksamhet. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att FMR får ett brett perspektiv för att kunna utvecklas och vara ett nav för rapportering och information. Verksamhetsutövarna ska kunna lämna in sina uppgifter en gång, till ett ställe. Det underlättar både för företagen och tillsynsmyndigheterna.

4.8.1 Särskilt om uppgifter som tillsynsmyndigheterna begär in enligt 26 kap. 21 § miljöbalken

I avsnitt 4.8.1 resonerar Naturvårdsverket även kring frågan om uppgifter som tillsynsmyndigheten begär in enligt 26 kap. 21 § miljöbalken. I och med att Naturvårdsverket nu är ansvarig myndighet kommer det inte finnas någon möjlighet, i och med dagens författningsreglering, för tillsynsmyndigheterna att begära in uppgifter från verksamhetsutövarna, som annars hade varit möjligt. Naturvårdsverket skriver bland annat i avsnitt 4.3.2. att risken är att

verksamhetsutövaren kan komma att uppleva det som otydligt vem informationen ska lämnas till.

Genom det ursprungliga förslaget, att länsstyrelsernas skulle vara ansvariga, fanns möjligheten för länsstyrelserna att samla tillsynsmyndigheternas behov via FMR och underlätta för företagen genom en samlad och strukturerad väg in. För att tillsynsmyndigheten till exempel ska kunna begära in uppgifter enligt 26 kap. 21 miljöbalken behöver författningstexter ändras.

3.4.1 Dialog med branschorganisationer och verksamhetsutövare

När projektet hade dialoger med myndigheter och verksamhetsutövare kring den tänkta lösningen lyftets en del viktiga synpunkter som Länsstyrelsen anser fortsatt är viktiga att ha med sig i det fortsatta arbetet med FMR. Dessa var bland annat;

- Det är viktigt med användarperspektivet vid utveckling av det nya systemet.
- Det är ett överlapp mellan de avfallsuppgifter som lämnas via SMP samt via Avfallsregistret.
- Man är positiv till barnanpassade mallar eftersom man idag upplever att myndighetsbedömningen ser olika ut i olika delar av landet.
- Det är viktigt att grunduppgifter av engångskaraktär inte ska behöva lämnas flera gånger. Detta gäller till exempel uppgifter för verksamhetens tillstånd och villkor.
- Det saknas idag en samlad bild av vilka miljöfarliga verksamheter som bedrivs inom ett visst geografiskt område.
- Viktigt att kunna koppla ihop informationsmängder som till exempel Vatteninformationssystem Sverige (VISS)
- Det bör vara möjligt för verksamhetsutövare att lämna information från sin egenkontroll och analysresultat via FMR
- Det bör vara möjligt för tillsynsmyndigheten att ta del av information via till exempel maskin-till-maskinkommunikation.

4.2.2 Andra myndigheters verksamhet (kompletteringen)

Mindre rådighet för länsstyrelserna

Länsstyrelsernas rådighet över systemet minskar i och med att Naturvårdsverket blir ansvarig myndighet för FMR. Det finns även en risk att viktiga aspekter utifrån tillsynsperspektiv missas eller inte prioriteras på samma sätt.

Länsstyrelsernas ambition med FMR har varit att skapa ett centralt nav där verksamhetsutövaren kan rapportera och lämna in miljöinformation, ”en uppgift, en gång, till ett ställe”. Länsstyrelsen vill särskilt framföra vikten av att kunna samla in till exempel miljödata från verksamhetsutövarens egenkontroll och analysresultat. Om det inte är möjligt att redan i etapp 1 göra de författningsändringar som krävs, för att Länsstyrelserna ska kunna begära in uppgifter från verksamhetsutövaren enligt 26 kap. 21 § miljöbalken, så anser Länsstyrelsen likt Naturvårdsverket att det är viktigt att länsstyrelserna fortsättningsvis ska ha möjlighet att påverka och aktivt delta i det fortsatta arbetet med FMR.

Även här ska verksamhetsutövarens perspektiv lyftas som en viktig del i arbetet. Syftet med FMR är att verksamhetsutövaren bara ska behöva lämna in sina uppgifter en gång, till ett ställe.

Ökade kostnader för tillsynsmyndigheter

Enligt Naturvårdsverkets förslag så kommer etapp 1 innebära att informationssystemet avgränsas till att hantera information i miljörapporten enligt 26 kap. 20 och 20 a § miljöbalken. För att möjliggöra detta krävs att länsstyrelsernas IT-stöd anpassas till den nationella lösningen samt att nya integrationslösningar utvecklas mellan länsstyrelsernas system och Naturvårdsverkets system.

Länsstyrelserna är tillsyns- och tillståndsmyndighet för ett stort antal miljöfarliga verksamheter. För att fullgöra detta uppdrag och samtidigt bidra till regeringens satsning på förenklad och digitaliserad miljörapportering krävs särskilda medel under perioden 2027–2029. Länsstyrelserna beräknar att det krävs både permanenta medel och tillfälliga medel för att ta fram, hantera och utveckla dessa IT-stöd och integrationslösningar. Budgeten för länsstyrelsernas arbete under perioden 2027–2029 är beräknad till cirka 35 miljoner kronor. Varav cirka 12 miljoner är permanenta medel.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med miljöhandläggare Therese Edin som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

kn.me.remissvar@regeringskansliet.se